

men paa den anden Side tror jeg, at Kongen, naar han ser, at Folkets Mæltal alvorligt slutter sig til Mæltallet her, vil beslutte sig til at gjøre, hvad han finder rigtig til Landets Vel. Dette er vor loyale Tro, og den skal Ingen berøve os, om man end tillægger vor Fremgangsmaade mer eller mindre ædle Motiver. Vi tro, at Kongen, naar han ikke mener, at vi have Folket med os, vil spørge Bælgerne, og vi overlade da trykkelig til Kongen at gjøre, hvad han derefter finder tjenligt for Landet; jeg skulde tro, at det er loyalt. Det er mig hjært, at det ærede Medlem fra Kjøbenhavns 4de Valgkreds ved sine Udtalelser har givet mig Anledning til at sige, hvad jeg nu har sagt. Den høitagtede Justitsminister har ogsaa haft Ordet tidligere idag, og jeg skal tillade mig et Par Bemærkninger i Anledning af, hvad han har udtalt. Den ærede Minister forklærede os om, at hans Historie med Ballø og Bemmetofte efter hans hele Overbevisning var fremmet saaledes, som det var stemmende med Ret og Retfærdighed. Sa, derom kan jo ikke Noget tvivle. Naar Hs. Excellence har handlet saaledes, har han kun gjort det, fordi han fandt det stemmende med Ret og Retfærdighed; men Sagen er, at dette ikke er Alles Mening, og at det ikke er vor Mening. Vi have ogsaa Ret til at have en Mening, og den gaar lige imod den ærede Ministers. Denne Historie er meget mærkelig; men jeg vil anfse det for urigtigt at komme dybere ind paa den; dog maa jeg forvare mig imod den ærede Ministers stærke Erklæringer. Den ærede Minister kom ikke med Grunde, men han indskrænkede sig til Paaastande, og derfor kan jeg sætte Paaastande mod Paaastande. Den ærede Minister talte om, hvad der var stemmende med Fundatsen; ja, Gud bedre os for, hvad der er stemmende med Fundatsen! Naar vi tage den for os og se dens Bestemmelser om, hvorledes adelige Frelser skulle opdrage forældreløse Børn, at der aldrig maa være mere end saa og saa mange Frelser, at de skulle have 16 Aker og mange andre Ting, vil man forbauses over at se, hvad man nu har gjort. For at faae Noget til at se ud som en Fortjættelse eller en Udvidelse af Fundatsen, har man udvidet Grændserne for dem, der kunne nyde godt af Fundatsen fra de høiere Adelige, fra de første Rangklasser, til flere Rangklasser, og dernæst har man fra neben af stubbet Folk op i disse Rangklasser. Man kunde ikke gaa dybt nok ned for at faae Alle med, men man gav da de lavere Rangklasser en høiere Rang, for at de kunde avancere op i de høiere Grader og nyde godt af disse Bestemmelser. Dette skal være en tro Fortjættelse af Fundatsen, men jeg skal som sagt ikke komme videre ind derpaa paa dette Sted. — Den ærede Minister vilde ikke saa ganske give det ærede Medlem for Belle Amts 2den Valgkreds (Berg) Ret, da han opholdt sig noget ved, at man fra Regjeringens Side havde sagt, at Forslagsstillerne havde forpligtet sig. Jeg tilstaa, at nogle

Udtryk — og dette Udtryk er et af dem — for mig synes at tyde paa, at Ministeriet ikke har været saa ganske roligt, da det affattede sin Udtalelse. Det ærede Ministerium veed meget godt, at en Forslagsstiller ikke forpligter sig ved sit Forslag, thi vi have jo Hundrede og atter Hundrede Sange set, at en Forslagsstiller under Forhandlingen kan beslutte sig til at tage sit Forslag tilbage; men naar dette gjælder om een Forslagsstiller, maa det ogsaa gjælde om flere Forslagsstillere, hvor mange de end ere. De have Ret og Frihed til at tage deres Forslag tilbage, og de forpligtede sig ikke uden videre og ufravigeligt til at holde paa et Forslag, fordi de indbringe det. Dette er for mig saa klart og tydeligt, at det er mærkverdigt, at Ministeriet har kunnet overse det. Sagen er imidlertid den, at naar Forslagsstillere enes om et Forslag, enes de derom, fordi de hver for sig ere fuldstændig enige med sig selv om, at Forslaget er rigtig og godt, og anderledes er det ikke gaaet med Forslagsstillerne her. Vi vare Alle enige om, at dette Skridt maatte gjøres; der var ingenfomhelt Tvivl; Alle udtalte sig med den selv samme Bestemthed og Alenighed om, at det maatte gjøres, saaledes at jeg ikke i mit politiske Liv kan mindes noget privat Møde, hvorved der strax har været en saadan Enighed som i dette Tilfælde. Der var altsaa ikke Tale om nogenfomhelt Forpligtelse. — Der ærede Minister gjorde sig megen Umage for at slaa fast og bevise, at der her ikke var Tale om de enkelte Sager, men om det System, som staa i Spidsen for vort Program, og som vi nu have maattet fremdrage. Dette er ganske det Samme, som vi Andre sige: Vi have i 2—3 Aar talt om Sagerne med det ærede Ministerium, men vi have ikke kunnet avancere et eneste Skridt med dem, og derved have vi faaet den Erfaring, at det ikke nytter at tale mere om dem. Nu maa vi tage hele Stillingen paa en ganske anden Maade, da vi ikke kunne forsvare for vore Bælger at sidde her i flere Maaneder, uden at udrette det Allermindste. Vi have derfor besluttet os til at gjøre Skridt til en Forandring af Stillingen, idet den, som den nu er, af os anses for utaalelig. Det er derfor ganske rigtig, at Kampen dreier sig om Thingets konstitutionelle Rettigheder; men den ærede Minister forandrede dette og jagde, at Striden dreier sig om Kongens konstitutionelle Rettigheder. I saa Henseende skal jeg indskrænke mig til at protestere imod noget Saadant, idet jeg henviser til, hvad jeg nylig har ytret overfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger), som fremfattede omtrent den samme Tanke. Jeg tror at have bevist, at det er aldeles ubegrundet at fremfætte noget Sligt, og at det hverken er bevist eller er forsøgt bevist eller kan bevises, at der er noget Saadant tilstede. — Det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds (N. Andersen) talte ogsaa en Del før, og jeg har lagt Mærke til, at